

Stummerné Nagy Ágnes református beosztott lelkész nő igehirdetése
(Sopron, 2020. április 9., Nagycsütörtök)

A nagycsütörtöki krisztusi vágy

„A mi segítségünk jöjjön Istentől, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy, örök, igaz Isten. Ámen.”

Kezdő (fennálló) ének: 294. dicséret 1. verse: „Jézus, vígasságom! Esdekelve várom áldó szavadat!”

Derekas ének: 437. dicséret: „Ó, Jézus, mi idvességünk, Fejedelmünk, dicsőségünk, szívünknek fő vígasztalója!”

Lekció: Jeremiás könyve 31, 31-34

„Eljön az az idő – így szól az Úr –, amikor új szövetséget kötök Izráel és Júda házával. Nem olyan szövetséget, amelyet őseikkel kötöttem, amikor kézen fogva vezettem ki őket Egyiptom földjéről; mert ezt a szövetséget megszegették, pedig én voltam az Uruk – így szól az Úr. Hanem ilyen lesz az a szövetség, amelyet Izráel házával fogok kötni, ha eljön az ideje – így szól az Úr –: Törvényemet beléjük helyezem, szívükbe írom be. Én Istenük leszek, ők pedig az én népem lesznek.

Akkor nem tanítja többé egyik ember a másikat, ember az embertársát arra, hogy ismerje meg az Urat, mert mindenki ismerni fog engem, kicsinyek és nagyok – így szól az Úr –, mert megbocsátom bűneiket, és nem gondolok többé vétkeikre.”

Imádság: Mennyei Édesatyánk, a mi Urunk, Jézus Krisztus által! Áldunk és magasztalunk

Téged azért, hogy Hozzád jöhetünk, mint a Te néped, hogy megköszönjük a Te velünk való jószágodat. Köszönjük, hogy minden napon az új élet napja virrad ránk, mert ahol Te vagy, ott megújulás van, ott reménység van, és hozzá bizonyosság véghetetlen szereteted felől. Mindenható Istenünk, kinek elgondolása már az időt megelőzte, hogy népe mely nemzedékbe érkezzék, áldott légy, hogy velünk is gondoltál. Te rendelkezél az idő roppant ege alatt, hogy e világra jöjjünk, és szent kezedből fogadjunk mindent, ami utolér. Így köszönjük meg, amikor körbeveszel a gondviselés csodáival, és megelégszel kegyelmeddel, de azt is, amikor a Te akaratod szerint a próbák idejét méred ránk. Megvalljuk Előtted eltemetett mulasztásainkat, amikor tudtuk volna a jót tenni, s hogy hányszor szegtük meg a Te szavadat, s lettünk a Te és mások bántására. Bocsáss meg érte! Szabadító Istenünk, most azért „segítségül hívjuk a Te Szent nevedet”(Zsolt 50,15), kérünk, hogy Lelked által hadd erősödjék meg bennünk az új ember, írd szívünkbe Törvényedet, szentelj meg igazságoddal, „a te igéd igazság”. (Jn 17,17) Ámen.

Prédikáció előtti ének: 439. dicséret 1. verse: „Én lelkem, ébredj fel az Úrnak dicséretére”

Textus: Lukács evangéliuma 22, 14-23

„Amikor eljött az óra, asztalhoz telepedett az apostolokkal együtt, és ezt mondta nekik: Vágyva vágytam arra, hogy szenvedésem előtt megegyem veletek ezt a páskavacsorát.

Mert mondom nektek, hogy többé nem eszem ebből a páskavacsorából, amíg csak be nem teljesedik az Isten országában.

Azután vette a poharat, hálát adott, és ezt mondta: Vegyétek, és osszátok el magatok között!

Mert mondom nektek, hogy nem iszom mostantól fogva a szőlőtő terméséből, amíg el nem jön az Isten országa.

És vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, és e szavakkal adta nekik: Ez az én testem, amely tiérettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!

Hasonlóképpen vette a poharat is, miután megvacsoráztak, és ezt mondta: E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiérettetek ontatik ki.

De íme, annak a keze, aki elárul engem, az enyémmel együtt van az asztalon.

Mert az Emberfia elmegy ugyan, amint elrendeltetett, de jaj annak az embernek, aki elárulja őt. Azok pedig kérdezgetni kezdték egymástól, hogy ki lehet az közülük, aki ezt meg fogja tenni.”

Szeretett Testvérek! Az Úr Jézus fenséges szavai ezek.

„Vágyva vágytam arra, hogy szenvedésem előtt megegyem veletek ezt a páskavacsorát.”

Ma a Mindenható Isten betekintést enged a nagycsütörtöki krisztusi vágyba. Ebbe a szent fokozásba, amit itt a jézusi arám után az Újszövetség görög nyelve is ki akar fejezni: „vágyva vágytam”, vagy másképpen „vággyal vágyakoztam”.

A krisztusi vágy gyújtópontjához enged ma nagyon közel bennünket az Ige. Ezt a vágyat minduntalan áthatja az örök szeretet, amiről János evangélista így fogalmaz: „Szerette övéit e világban, szerette őket mindvégig.”(Jn 13,1)

Ez a „mindvégig való” szeretet járja át a tanítványokkal való utolsó estéjét is, hogy részesüljenek a bőséges kegyelemből. Vágya, hogy VELÜK legyen, hogy a Páskát betöltse, s ezt NEKIK ajándékozza, s hogy ÉRTÜK előrevetítse az égi páskát.

Ma, amikor ideig-óráig kényszerű bárkaéletet élünk, mindannyiunk szíve vágya, hogy megszentelődjék családunk és életünk az örök Isten tökéletes Fiában. Egymás mellé ülünk, nagycsütörtöki házi-passió gyanánt régi verseket idézünk, zsoltárokat énekelünk s hajolunk az Ige fölé.

Luthernek tulajdonítják ezt a mondást: “Mivel ma kétszer annyi dolgom van, mint rendszeren, kétszer annyi időt töltök az Úr előtt.”

Néha fordít az életen a Mindenható, s mivel manapság kétszer annyi időt tölthetünk az Úr előtt otthonainkban, és lelki bárkáinkban, kétszer annyi feladatunk is lesz. Jó csöndben várva várni, mert a legnagyobb elcsöndesedésben születnek a legnagyobb elhatározások.

Mindemellett résre nyitjuk a bárka ablakát, megnyílnak a kultúra virtuális kapui, bejárhatjuk akár a múzeumokat is. Évekkel ezelőtt egy Milánó melletti városban volt egy multimédiás kiállítás „A tizenharmadik apostol” címmel. A tárlaton a látogató kapott egy elektronikus kártyát, amivel a modern technológia segítségével beléphetett Leonardo da Vinci „Az utolsó vacsora” című freskójába, s akár Jézus mellett lehetett ő a tizenharmadik apostol.

A ma embere is szeretne azonosulni mindazzal, ami akkor ott történt. Ám Jézus ennél többet kínál fel: a Vele való élő közösséget. Mindvégig való szeretetét realizálja, ami úgy kell a magunkfajta embernek, mint egy falat kenyér. Isten csodálatos erői nyilvánulnak meg, amikor az isteni szeretet és az engedelmes hit kibéleli a szívet. Ezt látjuk azon az estén.

Az utolsó vacsorára, ami oly szépen előkészítetett, érkeznek sorban a tanítványok, szívükben az Úr iránti csodálattal és szeretettel, melyet bennük Jézus tanításai, csodatételei, és megelőző szeretete hívott életre.

Előzőleg Jézus a három szeretetett tanítvány közül, ama szűk „munkatársi köréből” elküldi Pétert és Jánost, hogy készítsék el a páskavacsorát. Ők azt kérdezik:

„Mi a kívánságod, hol készítsük el?” – Érezzük-e ebben szeretett Testvérek a tanítványi alázatot, és az imádatot? Mert az Úr kívánságát leső ember csodálata van ebben. Bármilyen szolgálatba is állít bele minket a mi Urunk, nekünk ezt a krisztusi vágyat kell keresnünk. S Jézus mindig megadja a szeretetteljes útmutatást, ahogy itt is. Lesz egy korsó vizet vivő ember, aki megkapja tőlük a rég óhajtott kérdést, mint jel a „jelet”, hogy szolgálhatja Urát:

„A Mester ezt üzeni neked: hol van a szállás, ahol tanítványaimmal együtt megehetem a páskavacsorát?”

S ő boldogan vezeti el őket a berendezett, emeleti teremhez, ahol elkészítik a vacsorát. Mert Krisztusnak mindig volt és mindig is lesz titkos tanítványa, akin megfordul egy egész közösség áldása, akin keresztül munkálkodik az evangélium ereje.

A páskavacsora, a zsidó nép körében nemzedékről nemzedékre, Istennek hatalmas tetteire, a népnek Egyiptomból való szabadítására emlékezik.

A Belé vetett hit és a Neki való engedelmesség megerősítő jeleként, a páskabarány vérével meg kellett kenni két ajtófélfát és a szemöldökfát, hogy amikor az Úr angyala éjjel átvonul egész Egyiptomon, akkor a vérrel megjelölt házakban élőket megkímélje. Ennek előestjén fogyasztották el állva, sietve a nyárson egészben megsütött bárányt a kovásztalan kenyérral és a keserű füvekkel.

A páska – peszah héber szó kikerülést jelent. Mostani nehéz helyzetünkben sokakban felmerül a kérdés, hogyan valósulhatna az meg, hogy bennünket kikerüljön a baj? A válasz talán benne rejlik az elemi kérdésben: vajon merünk-e vallást tenni arról, hogy Isten népe vagyunk?

Erre a szolgálatra készülve megnéztem a világjárvány imaláncának térképét. Isten óvó kegyelme velünk van, „de ha nem tenné is” (Dán 3,18), Istennek hála, hazánkat betakarja az imádkozó kezek ikonja, de a kínai pártállamban is 100 millió ember fohászkodott egyszerre egy időpontban, és egyre több „imádkozó kéz” van a világ tájain. Munkálkodik az Isten Lelke, és sorra tisztázódnak a hitbeli álláspontok.

Az utolsó vacsora estjén is erre kerül sor. Az asztalon az előírt ünnepi étel, immár köré telepedve a bal könyékre támaszkodó tanítványok. Előttük a kovásztalan kenyér, a vérét oltárhintő bárány sültje, kehelyben sós víz a szolgaság könnyeiért, keserű füvek az akkori nyomorúságért és az ajtófélfák, szemöldökfák ezernyi véres izsópjáért, s a tál kharóset, ez a gyümölcsös, fűszeres mártás, pástétom kivitelében a sanyarú vályogvetés emlékéért. És ott volt négy pohár vörösbor is, Istennek a Mózes által tolmácsolt szabadító ígéretei emlékére.

Maga az Úr rendezi el előre az emberi lángelekekben mindazt, ami az utolsó vacsorához szükséges. Idősíkokban, szolgálatokban, elrendezésben.

Tudta, hogy elközelített az Ő feláldoztatásának ideje, szeretetének leghatalmasabb kinyilatkoztatása. Ezért szerette volna ezt az utolsó estét VELÜK tölteni, mert nem tartotta meg keresztútját magánügynek, hanem igyekezett bevonni mindazokat, akiket mindvégig szeretett. A tanítványok Krisztusnak eme vágyához érkeznek, amikor ehhez az asztalhoz hazajönnek. És amikor majd házanként mi is megtörjük a kenyeret, ez lesz a szív éhségének és megelégedésének otthona. Jézus vigasztaló szeretetével asztalához hazavár minket.

Amikor a tanítványok mind megérkeznek, az Úr az eljövendő váltságahalálának biztos tudatával kiönti a szívét:

„Vágyva vágytam arra, hogy szenvedésem előtt megegyem veletek ezt a páskavacsorát.

Mert mondom nektek, hogy többé nem eszem ebből a páskavacsorából, amíg csak be nem teljesedik az Isten országában.”

Most jött el az idő, hogy a tanítványok szívére helyezze áldozatának jelentőségét az ő eltávozása és a visszajövele közötti időszakra nézve. Mostantól nem úgy lesz együtt a tanítványokkal, mint eddig, de nem hagyja őket magukra. A páskavacsora a golgotai áldozatról adott jel lesz, egyben az új szövetség pecsétje. Ezért

„azután vette a poharat, hálát adott, és ezt mondta: Vegyétek, és osszátok el magatok között!

Mert mondom nektek, hogy nem iszom mostantól fogva a szőlőtő terméséből, amíg el nem jön az Isten országa.

És vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, és e szavakkal adta nekik: Ez az én testem, amely tiérettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!

Hasonlóképpen vette a poharat is, miután megvacsoráztak, és ezt mondta: E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiérettetek ontatik ki.”

Íme a diadalmas szavak mint válnak az élet Igéivé. Vette a kenyeret, hálát adott, vele fölemelte, és megtörte. Azután vette a harmadik poharat, mert az a kehely volt az „Áldás kelyhe” , s hangzik ajkairól az új szövetség ígéje:

„E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiérettetek ontatik ki.”

Jézus kenyéráldó mozdulatának legfőbb üzenete: hálát adni a szabadító Isten kegyelméért, hogy amiképp ez a kenyér felemeltetik és megtöretik, úgy fog a mennyei kenyér is felemeltetni és megtöretni e világ bűneiért, minden ember üdvösségéért.

De nekünk, másokra hagyottaknak van még egy halk üzenete:

Mennyi minden belesűrűsödik abba a kenyérbe. Régi és új nemzedékek, férfiak és asszonyok fáradtságos, verejtékes munkájának emléke, akik minden félelmet félretéve, akárhogy is tépte, szabdalta őket világukban dermesztő rettenet, ők kenyeret tettek az Úr asztalára, ők óvörös egék alatt jöttek ki a szőlőből, s ajánlották föl a bort az „Úri szent vacsorára.” Az örök ember igyekezetének megbecsülése most az Úr kezében egyenesen szent jegyekké válik. Micsoda szeretet, itt minden megbecsültetik. Kezében megszépül minden lelki küzdelem, s ott az első tanítványoktól kezdve a maiakig, úrvacsorák drága emléke, a Vele való folytonos közösség záloga. És ezt nekünk most különösen látnunk kell, és tovább adnunk, ezt a maroknyi, vagy kontinenseken átívelő úrvacsorai közösséget, az embert, hazát, világot, ezt a mindig mindent megbecsülő, égre emelő mozdulatot.

S bár a kenyér megtörése nyilván nem csupán az úrvacsorához tartozó sajátosság volt, az apostoli kor mégis Krisztusnak e magára vonatkoztatott mozzanata óta hívta azt a „kenyér megtörésének.”, és lett szerte a világon ez a legrégebb folytonos liturgiai elem, mint szerzetési Ige. Ezt ajándékozza az Úr azon az estén NEKIK és nekünk.

A kehelybe töltött bor, mely a szövetségkötéskor feláldozott állatok vérére emlékeztetett, most az egyszeri, tökéletes és megismételhetetlen engesztelő áldozat jegye, az Ő kiontott vérenek képe, mely a régi szövetség helyett "új" szövetséget hirdet.

„Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.” – teszi hozzá, ezt a minden időkre szóló rendelkezést, mely mint úrvacsora, a tanítványság számára most a páskavacsora helyébe lép.

A páskát nem csupán az egyiptomi szabadulás emlékezetének ébrentartásaként ünnepelték, hanem az üdvösség minden nemzedék számára fennmaradó mozzanataiként. Ezen az estén a Jézus által kért "emlékezet" felölel minden eddigi ünneplést, Ő maga az üdvösség! Jóllehet a tanítványság számára az elkövetkező időszak nem a várt dicsőség országa lesz, hiszen Uruk nélkül maradnak, de mégis az Isten Országa lesz jelen.

Mert az Úr megajándékozza őket a Vele való állandó, bizalmas közösség (koinonia) áldásával, ahogy Pál apostol írja:

„Az áldás pohara, amelyet megáldunk, nem Krisztus vérével való közösségünk-e? A kenyér, amelyet megtörünk, nem Krisztus testével való közösségünk-e?” / 1Kor 10,16/

Ó mennyi érzés zuhog alá ott a tanítványok szívéen, amiért értük adja önmagát, a bűnvalló, némán feltoluló sírástól, a Kegyelem-szentelte háláig. Életigét kaptak, szerzetési Igét, vele megtartó közösséget Megváltó Urukkal, és üdvös ígéretet. S adják tovább a kenyeret, a kelyhet, kézből kézbe, szívből szívbe, a tündöklő Bárány kezéből és szívéből. A Vágyak Vágya szent áhítattal lengi be a termet, s az egyszerű lámpavilág széles sugarú fényében, alázatos tekintetek találkoznak a Bárány szelíd tekintetével.

Akkor a magát megalázó, szolgáló lett Emberfia, kinek lelkében már a keresztút lobog, eléjük adja annak titkos részletét.

„De íme, annak a keze, aki elárul engem, az enyémmel együtt van az asztalon.”

Júdás most még mozdulatlan keze beárnyékolja az estét. Rezzentelen vonásaival hallgat, ám mint mikor az ember valami károsat éget, tekintetében mérgező tűz hevül, s kivár, hogy majd zavaros előjogával Krisztussal elsőként nyúljon a tálba.

Az áruló feladata az, hogy Jézust ellenségei kezére játssza. De az Úr nem lázad ez ellen, a mennyei Atya jóváhagyását látja ebben, és Júdára sem haragszik. Inkább megnyugvást ad tanítványainak, de az arcokon a gyanakvás ősidőktől ismert bélyege: ki lesz az? Jézus nem fedi fel ennek a tanítványnak a kilétét, nincs benne személyeskedés, csak belső, fájó sajnálat. Ez a mindvégig való szeretet nem ripakodik rá még az ilyen megátalkodott bűnösre sem. Micsoda példa ez előttünk, hogy mi mai tanítványok is, sohase a bűnös embert magyarázzuk, hanem sokkal inkább az ember bűnét.

De azért a többiek kérdezgetni kezdik egymástól: „ki lehet az közülük?” A feddhetetlenségre törekvő tanítványságnak örök aggodalma ez a bűneik felett. Mert az igazak folytonos tiszte önmagát mindig Krisztus szemével megmérni, s esendőségét Krisztus bocsánatában elkérni, de el is fogadni. Kinek-kinek felvenni a maga keresztyét, és így követni az Urat.

„Ha valaki nem hordozza a maga keresztyét, és nem jön utánam, az nem lehet az én tanítványom.” / Lk 14,27/

Ahogy egyszer valaki megkapóan értelmezte: felvenni a magam keresztyét – azaz önmagamat. A nagycsütörtöki szeretet ezt is elvégzi az igazakban.

Válasz nem lévén, a tanítványok maguk is rácsöndesednek a pillanatnyi csöndre.

Amikor a vacsora véget ért, közülük 11-en jó lelkiismerettel állnak fel, s dicsőült örömmel, mert részesülhettek Krisztus mindvégig való szeretetében, melynek másik gyújtópontja az Ő Atya iránt érzett szeretete, és imádata.

„Mert az Emberfia elmegy ugyan, amint elrendeltetett” - kezdi taglalni mi vár rá.

Kiszolgáltatják őt, de nem szűnik meg Emberfiának lenni, halála és feltámadása után uralomra viszi az Ő országlását.

ÉRTÜK indul el ebből a világból az Atya kebelére, hogy ott helyet készítsen számukra is. Erről akart Ő „vagyva vágyottan” beszélni, hogy az úrvacsora megáldásában velük lesz Szentlelke által, míg vissza nem tér ama napon. Mert eljön az az idő, amikor az utolsó vacsorához fűzött ígéret beteljesül a Vele együtt közös mennyei lakomán, minden evilági szépérzékünket meghaladó, csodálatos mennyei dicsőítés kíséretében.

De addig hátra van még, ha szétfutnának, ha gyávaságukra visszaemlékeznenek, ha reménytelenül kétségbe esnének, a Nagypénteki és a Húsvéti hit ajándéka.

Hogy ne csak tudják, hanem megéljék: van visszaút ahhoz a Jézushoz, aki mindvégig odaszereti őket a Mennyei Atyához, s felemel teljes öröméhez. Mert az Ő legforróbb vágya, ahogy főpapi imájában is megvallja:

„Most pedig hozzád megyek, és ezeket elmondom a világban, hogy az én örömöm teljes legyen bennük.” / Jn 17,13/

Szeretett Testvérek, nagycsütörtök este, készüljete az Úr asztalához, nyílják meg egészen szívetek, és

„Legyetek készen mindenkor számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységet.” / 1Pt 3,15,b/ Ámen.

Imádság: Úr Jézus! Hálát adunk Neked a Te élő és ható Igédért, mellyel ma is tápláld lelkünket. Áldott légy, hogy annak az utolsó estének földi valóságát az örök élet időtlenségébe emeltesd. Köszönjük, hogy elrendelő hatalmadban, ahogyan egykor, ma is mindent megadsz ahhoz, hogy Téged méltóképpen szolgálhassunk. Testvéri közösséget, imádságban szolgáló lelkeket, és hála adakozásra megnyílt szíveteket. Áldunk és magasztalunk az úrvacsora Élet-Igéiért, s hogy látható és láthatatlan egyházadban élhetünk hit által a Te kereszthaláloknak és feltámadásodnak érdemeivel: bűnbocsánattal, megigazult, új étellel a Veled való szövetségben.

Kérünk, hogy a Veled és egymással megnyert szeretetközösség további cselekedetekre is indítson, a Te Országodért. Köszönjük mindazokat, akik ebben az embert és hitet próbáló világjárásban odaadóan küzdenek, meghosszabbított Kezedként rólunk

gondoskodnak. Kérünk, hogy kísérje őket a Te áldásod, küzdelmeiket hadd tegyék a Te kezébe, s merítsenek erőt a Veled való szent közösségből. Könyörgünk betegeinkért, Urunk, aki őket is meghívod örömed teljességére, kérünk, hogy gyógyító hatalmad jelentse örömük forrását.

Életnek, halálnak Ura! Könyörgünk a gyászoló testvérekért, családokért, gyászoló nemzetekért, hogy az örök élet reménységével tudjanak megállni Hatalmad előtt, kérünk, hogy vigasztaló szeretetteddel hajolj le hozzájuk. És könyörgünk gyülekezetünkért, asztalodhoz igyekvő népedért, egyházunkért, népünkért határainkon innen és túl, könyörgünk vezetőinkért, adj nekik bölcsességet, szívükből számon kérhető, igaz reménységet. Könyörgünk ezért a ma élő világért, hogy az ünnepi előkészületben Szentlelked közelségében lelje meg a keresztutad mindenre elégséges vigaszát. Szent nevedért kérünk Urunk, hallgass meg minket. Ámen.

Miatyánk

Záróének: 429. dicséret: „Az Úr énnékem hűséges vezérem”

Áldás: A kegyelem legyen mindazokkal, akik el nem múló szeretettel szeretik a mi Urunkat, Jézus Krisztust. Ámen.